

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 8035 Școl.

Notificare oficială.

Tinerii, cari voesc să fie pri-miți în secțiunea pedagogică a se-minarului arhiepiscopale au să-și în-anteze suplicile la consistorul ar-hiepiscopale până la 7/20 August 1909, însoțite de următoarele documente în original:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu școlar.
3. Testimoniu dela medic.
4. Eventual alte documente re-comandatoate.

Cererile înrate după acest ter-min nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din sedința senatului școlar, ținută la 2 Iulie 1909.

Consistorul arhiepiscopale.

Nr. 8225 Bis.

CONCURS.

Pentru conferirea unui stipen-diu de unamie (1000) coroane dela stat cu meniunea de a-și completa la vre-o uniunea de studiile tinerii clerici absolvenți ai cursurilor pe-dagogice din seminarul arhiepiscopale, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Cererile de concurs sunt de a se înainta în termen normal la con-sistorul arhiepiscopale instruite cu următoarele documente în original:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu de maturitate.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu dela medic des-pre starea sanitară.
5. Declarație în scris, că după terminarea cursurilor academice va intra în serviciul bisericei la postul care îl va designa autoritatea bise-ricască.
6. Eventuale alte documente recomandatoate.

Cererile înrate după expirarea terminului indicat nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din sedința sen. bis. ținută la 7 Iuliu 1909.

Consistorul arhiepiscopale.

Păstorirea

păcătoșilor eliberați din prinsori
de Gavriil Hango.

IV.

O femeie a rămas acasă cu pa-tru copii mici și fără nici o avere. Până a putut lucra, a mai trăit cum a trăit cu copiii, dar la urmă istovită de lucrul cel mult a căzut la pat și n'a fost în stare să mai lucreze. Pânea s'a gătat, la casă nici un ban. Puținul mobilier din casă s'a secuestrat și licitat pentru datoriile de mai nainte, iar vestmin-tele de pat s'au strecurat pe rând și ele în casa de zălogire, unde în curând le-au urmat și vestmintele de purtat, într-un cât unele din ele fiind vară puteau și lipsi. Unde

este apoi darea, chiria, medicul, me-dicina etc. etc.? Ei, dar a venit și iarna. Unde este acum hrana, îm-brăcămintea și încălzitul? Lucru nat-ural, copiii mai mărișori au pornit la cerșit și așa s'au susținut, atât pe sine cât și pe mama lor bolnavă de acasă. Ei, dar cerșitul e slabă meserie și mai cu samă slabă școală de educație morală. Astfel copiii în curând au devenit niște vaga-bunzi, la urmă chiar periculoși, iar copilele niște prostituate dintre cele mai obraznice; și pentruca răul să fie deplin, după însănoțare și mama lor s'a dat fărâdelegilor, căci sedusă de oameni fără conștiință, n'a putut rezista ispitelor de tot felul și așa a căzut și ea, și când i-a eșit bărbat-ul din temniță, l-a surprins cu un al cincilea copil, iar fata cea mai mare cu un nepot. Acum își poate închipui ori și cine, cu ce inimă se va fi prezentat bietul bărbat după câțiva ani de robie în sinul familiei sale ruinate total în toate privințele. Și oare nu va despera și nu va re-cădea din nou în prăpastia păcatu-lui, din care numai acum a scăpat, cu intențiunile cele mai bune pen-tru a nu se mai abate dela ca-lea cea bună de pe care a fost ră-tăcit odată? Iată dar cum se ruinează o familie în lipsa de sprijin material și moral, spre dauna ei, spre dauna societății, spre dauna statului și mai cu seamă spre da-una bisericei, dacă nu este ajuto-rată la timpul său, când numai din puterile sale nu se mai poate sus-ținea.

Că oamenii singuratici, socie-tatea și organele civile nu se prea interesează de soarta astorfel de familii năcăjite și de soarta celor eliberați din închisori pentru evita-rea unor noue rele, nu trebuie să ne mirăm prea tare, pentru că caracte-rul moral al indivizilor și al socie-tății se formează după activitatea ce o desvoaltă ori o neglijează con-ducătorii societății și mai cu samă conducătorii bisericei.

În cazul concret, oare ce ar fi trebuit să facă organele bisericei pentru salvarea acestei familii ne-norocite?

Înainte de toate, după femeia a căzut la pat și n'a mai putut lu-cra pentru ca să se poată susține pe sine și copiii, dacă n'a putut o-ajutarea bisericei din mijloacele sale directe, ar fi trebuit să întrevină la oamenii de bine, la societate și chiar la organele civile, ca să o ajutoreze materialicește cu ceva până s'ar fi putut tămădui.

Apoi ar fi trebuit să se îngri-jască cu tot deadinsul pentru feri-rea ei de decadența morală, cerce-tându-o preotul mai de multeori.

Dar mai cu samă ar fi trebuit să se îngrijească de creșterea copi-ilor, ca să poată cerceta școala re-gulat și mama să-i poată ținea sub disciplină până i s'ar fi eliberat bărbatul din închisoare.

Datorițele preoților însă nu se mărginesc numai la familiile celor din închisori, ci se extind și asupra

acestora, pentruca să nu recadă din nou în fărâdelegi, și apoi asupra societății, pentruca să o predisună la fapte de milostenii trupesti și su-fletești față de ei și față de fami-liile lor, și aceasta nu numai în in-teresul lor, ci chiar și în interesul său, pentruca să prevină relele mai mari.

Față de penitenții eliberați din închisori datorințele preoților din afară sunt, ca să continue pe cale privată munca preoților dela închi-sori, pentruca să-i ferească de o nouă cădere în păcat, urmând pilda Mân-tuitorului nostru Iisus Cristos, care n'a predicat numai în biserică, ci și pe cale, în casă, pe corabie, pe câmp, pe munte și pretutindenea unde i s'a dat ocaziune și a fost de lipsă, și care însuși a zis, că nu cei sănătoși, ci cei bolnavi au tre-buintă de doitor, considerând pă-catul de boala cea mai mare, care nu duce numai trupul, ci și sufletul la perire, și nu numai în viața acea-sta, ci și în viața viitoare, în viața cea de veci. Iar față de societate, pentruca să o desbrace de prejui-diții față de astfel de penitenți, com-pătimindu-i, primindu-i iar în sinul său și sprijinindu-i, atât materialicește — dacă e de lipsă — cât și, mai cu samă, moralicește, pentruca să nu se vadă goniți din sinul ei întocmai ca fiarele cele sălbatice și prin aceasta tocmai ea să-i silească a cădea din nou în mocirla păca-tului, din care numai acum s'au rid-icat, poate cu intențiunile cele mai bune, ca să nu se mai abată dela calea cea bună, dela calea pocăin-ței, pe care au apucat în urma bu-nelor îndemnuri și învățături, pri-mite dela duhovnicul lor, câtă vreme au stat în prinsoare.

Noi preoții dela închisori, după chemarea noastră mărginită între păreții institutelor de corecțiune, putem numai să pregătim, să arăm și să sămănăm pământul încredințat nou spre lucrare, dar supraveghie-rea, ca dușmanul să nu vină noap-tea și să samene neghină în el, cade în sarcina altor lucrători, în sarcina preoților din afară. Noi prin predicarea cuvântului lui Dumnezeu și prin aplicarea mijloacelor de dis-ciplină între marginile regulamen-telor de casă, putem numai desvâța pe unii și pe alții de multe patimi și năravuri rele, și putem să sădim multe idei și sentimente bune în sufletul și inima celor încredințați nou spre îngrijire sufletească, de-prinzându-i la unele acțiuni reli-gioase, la rugăciune, la mărturisire, la cuminecare, la post etc., și apoi la lucru; dar până sunt în închi-sori, neavând ocaziune, ca să-și arete și nealți îndreptare vieții, lucrarea noastră de multeori se poate ase-măna răsădurilor cultivate iarna în florării ori în straturi luminate și încălzite în mod măestrit, cari pri-măvara, după sunt plantate la loc liber, în urma brumei, înghețului și a vânturilor reci se oflesc și pier, — dacă nu sunt grijite până trec vremile schimbăcioase, ca să se în-tărească de ajuns.

Cronică pedagogică.

Învățământul ca mijloc de creștere morală în școala noastră populară.

De

G. Fl. Preșmerean.

(Fine).

Ce e drept vor fi și de aceia, cari deși înzestrați cu o cultură religioasă des-tul de simplă, totuși în privința morală nu dovedesc nici o superioritate celor lipsiți de aceasta. Cauza trebuie căutată în me-todul greșit de creștere religioasă, de care a avut parte. Cunoștințele însușite pe ca-lea memorizării nu sunt cristalizate într-un sistem așa, ca să rezulte din ele principii, maxime de viață de cari am vorbit mai sus, și cari singure nu mai pot să-i deter-mine pe elevi consecvent în acțiunile lor. Pe departe de a elimina religiunea dintre o-biectele de învățământ, din contră fi vom da întâietate, așezându-o împreună cu ce-lelalte obiecte cu conținut religios moral în centrul tuturor celorlalte, ca toate ideile dezvoltate de aceste tovarășe credincioase să plece în comun la consolidarea ideilor religioase morale. Acestea apoi vor sta pe pragul conștiinței gata de a intra și a trece prin lumina acesteia, ca astfel la di-ferite ocazii să reproducă de se, acțiunilor noastre. Celor ce susțin, cu doctri-nele religioase ar fi inaccesibile intelec-tul fraged al elevilor începători, în vom dovedi, că tocmai ele înceapă le putem oricărei științe. În credință, ca formă pri-mordială a științei, e dată baza adevăra-tei culturi viitoare a tinerimii. Ba în credință într-o ființă supranaturală, dela care totul derivă este întrucâtva dată și posibilitatea dezvoltării intelectuale, căci ce rezultate am putea dobândi, să espu-nem copilului celui ce întreabă, încercând despre originea lumii acesteia, întreg is-toricul evoluției ei?

N'ar fi aceasta o încercare neghioabă și neducătoare la scop? Câtă vreme însă nici a-i refuza satisfacerea curiozității lui, amânându-l cu vorba ca: „așteaptă, până vei fi mare”, nu e cazul, căci prin a-ceasta i-am împiedecă fantasie în desvol-tarea ei, ce ne rămâne, decât a-i prezenta ideea despre un tămăit atotputernic din cer, dela care toate ne vin. În felul acesta i se ofere fantasiei lui un teren foarte bogat în care s'ar mișca liber (Carneri).

Având în vedere, că cu cât intelec-tul e mai puțin dezvoltat, cu atât acela e mai accesibil pentru ideea de Dzeu, să căutăm, ca de timpuriu să deprindem pe elev cu aceasta, căci în legătură cu ea prinde rădăcini și ideea despre o ordine morală, precum și despre o autoritate su-premă, două bunuri, cari rămân adanc im-primate în sufletul elevului, chiar și du-pă ce îndoiala asupra adevărității princi-piilor religioase a început să olatine te-melia credinței adevărate.

Rămâne un sentiment de datorință și recunoștință față de o ființă atotbună.

Totuși pentru a se întreține nestins focul credinței, nu se poate insista în deejuns.

Îndată ce dară educatorul ar observa, că la vreunul dintre elevi a încolțit să-mânța îndoielii va mijloci, ca educațiunea religioasă să țină pas cu tendința de des-voltare a spiritului, respective a intelec-tului aceluia.

Prin această conformare, în modul de predare al cunoștințelor religioase, gradu-lui de dezvoltare al intelectului elevului, sfera noțiunilor religioase se lărgește suc-cisiv și se clarifică fără a lăsa vre-o ur-mă de îndoială în spiritul elevului, pe care cu vremea îl vom putea introduce și în o concepțiune mai înaltă despre lume și Dzeu.

Un om necioplit liber ougetător inspiră tot atâtă groază, ca și un fanatic. Pen-tru a preveni pe elev de a cădea în pră-pastia necredinței, învățământul pedagogic astfel va trebui împărțit, încât prin o severă viațuire religioasă și cultura i-nimii aceluia să ajungă la completa des-voltare. Numai așa am înțelege vastale cu-noștințe ce ni le-am aquirat, dacă avem

garanță, că acelea ne vor asigura și fericirea și mulțumirea în viață, iar aceasta ni-o pot procura numai sentimentele nobile, umanitare, cari isvoresc din cultura morală, din cultura inimii.

Cultivați dară educatorilor inimile elevilor încredințați vouă spre a-i crește, sădindu-le în suflet iubirea de Dumnezeu din care va isvoră sentimentul de recunoștință, pentru bunătățile primite dela el.

Învățați-i să știe prețului aceste bunuri, căci astfel simțind mai multă mulțumire și fericire, vor ști înfrunța mai ușor necazurile vieții.

Impodobiți-vă sufletele voastre cu virtuțile adevăratei vieți creștine, ougetându-vă, că dela purtarea voastră, dela exemplul cel dați, precum și dela dragostea de muncă, ce o arătați, depinde soarta generațiunilor viitoare ale neamului. Sufletul vostru să fie focarul, din care să emane lumina, precum și nădejdea într'un viitor mai bun.

Nu vă încredeți în pregătirile voastre, poate mai bune ca în trecut, ci gândiți-vă, că dacă mintea v'ar înarmat-o mai bine, inima ușor vă poate fi înfrântă de multele ispite al lumii.

Credința să vă fie scut apărător contra acestora și să nu vă amăgiți cu gândul, că omul viitorului nu va avea lipsă de ea.

Ba din contră, la ea trebuie să vă luați adeseori refugiu, căci nici o știință pozitivă fără de ea nu va fi îndestulătoare la disciplinarea problemelor viitorului.

Intrucât apoi la propunerea cu succes a adevărilor de credință și peste tot la educațiunea morală conform progresului în cultură se reclamă tot mai multă pricepere și metode tot mai practice, fiecare năzuiește-vă a vă susține la nivelul cultural de azi și aceasta, nu atât pentru a vă justifica îndreptățirea la o soartă mai favorabilă materială, de care în parte vă și împărtașiți, ci mai mult pentru a vă întări în convingerile voastre religioase morale, pentru ca astfel să puteți fi scut apărător al legii noastre strămoșești și stâlpi puternici ai progresului, ca niște adevărați apostoli ai neamului!

Muncă fără sistem.

Prin rândurile de față nu vreau să atrag asupra mea osândă opiniei publice. Vreau să arăt numai în linii generale, unele scaderi și neajunsuri, ce pun câtuși de opreliște progresului nostru în cele culturale și sociale.

Cu toatăcă avem bărbați conștiinței și chemarea lor, bărbați cari poartă cu demnitate sceptrul de conducători și luminători ai poporului, și găsim la inteligența noastră inimi largi, deschise, din al căror intern pot să se reverse picuri de binefacere în popor, însuind a micșora durerile celor suferinzi, avem conducători cari cu toașagul înțelepciunii tind a paralisa tendințele răutăcioase, muncind cu zel neobosit pentru crearea de stări mai mulțumitoare în sinul poporului, totuși trebuie să recunoaștem, că în proporție cu munca ce desfășurăm, rezultatele sunt prea neînsemnate, ba uneori dispar cu totul.

Vina avem să o căutăm în înseși acțiunile și pașii nostri de activitate. Insuficiența rezultatelor noastre o vom găsi mai cu seamă în munca nesistematică ce o desfășurăm.

În viața publică o parte bună a intelectualilor nostri desvoaltă activitate nu din dorul pentru propășirea poporului nostru, ci mai mult din râvna după titluri, glorie și mărire. Și e rău când cineva se lasă a fi stăpânit de interesele mărunte, interesele de gașcă, uitându-și de interesele mari vitale ale neamului nostru. Lupetele noastre sociale-politice sunt apoi molipsite de cangrena urei, invidiei și neînțelegerii. Nu e mirare deci, dacă slăbiciunile și patimile omeniești pătrund tot mai mult în rândurile conducătorilor nostri.

Spiritul de disciplină în politica românească scade. Curățenia morală a frunții devotați ai neamului nostru s'a împuținează. Negustori și mercenari ambițioși voesc a lua în stăpânire frâiele conducerii.

Pașii nostri sunt îndoielnici și timizi. Săvârșim numai o muncă la suprafață, infructuoasă. Munca ce o săvârșim ne face impresia, ca și când un zidar ar începe să clădească dela coperiș în jos. Săvârșim o muncă, ca și când am voi să seducem numai ochii lumii, și nici decât din dorul de înaintare și bunăstare pe seama poporului nostru.

Spesăm sume însemnate acolo, unde nu ar fi tocmai absolut necesar, și întârziem a ne da obolul pentru a întări temelile pe cari voim să clădim.

O muncă cuminică și înțeleaptă ar fi, când am începe o muncă rodnică în straluc de jos al populațiunii române. Nouă inteligenților ne stă la îndemână telegraf, telefonul, electricitatea, ne îmbrăcăm în purpura științei și visonul artei, iar țărâna noastră s'abate în întunec — zice un mare om. La vatra culturală a țărânilor să ne ațânțim privirile, acolo să ne cheltuim forțele.

Educați poporul, — a fost primul sfat dat de Penn coloniei pe care o întemeiasse el. Educați poporul a fost moștenirea lăsată de Washington națiunii pe care o mântuise — zice o ouetare a lui Macaulay.

Cugetări mari și inimă curată, acestea le pretindem dela conducători.

Înzadar ne vom sili a da podoabă și strălucire edificiului cultural, în vreme ce acela este clădit pe temelii putrede, căci mai curând sau mai târziu nu va întârzia catastrofa prefăcând edificiul în ruine.

Avem lipsă de un popor cult, care să devină cu timpul o cetate nebiruită. Numai înzestrând poporul nostru cu inteligență, virtute, statornicie și tărie vom putea aștepta dela el ca să stea cu fruntea ridicată în fața nenumăratelor neajunsuri mari și mici. Chiar acest fapt, lipsa acestor calități în măsură mai mare sau mai mică la poporul nostru, în aceste timpuri de războie culturală, ne pun într-o pozițiune inferioară față cu alte popoare civilizate. Ar trebui să nu pierdem din vedere cuvintele lui Costin, care zice: „nu sunt vremile sub cărma omului, ci bietul om sub vreme“.

Ghimbășeanul.

Din Maramureș.

— 16 Iulie n.

O cunună de munți desparte Ardealul de Maramureș. Maramureșul parcă se află întraltă lame, nu mai știu nimic, nu aud nimic despre cele ce se întâmplă în Ardeal, dar nici Ardelanii despre cele ce se

întâmplă în Maramureș. Și nu ar trebui să fie așa, că doar și „Maramureșii“ sunt sânge din sângele nostru, sunt frații noștri și ne iubesc pe noi și legea noastră veche românească mai mult decât o presupunem.

După o pauză de două sute de ani ortodoxismul a odrăzlit de nou în Maramureș. În 1900 s'a înființat parohia Săcel și-și are preot în loc.

În 1903 s'a înființat a doua parohie ortodoxă în Dragomirești. Asta încă nu are preot, cu toate că cea mai ferbinte dorință a oamenilor a fost, ca să aibă un adevărat preot în care să aibă aicea mângăere sufletească, ca și care în biserica cea „catolică“ nu o au avut.

Pentru aceasta au răbdat cele mai multe nedreptăți dela organele administrative, cari în urma tendințioaselor informațiuni a rivalei popimi catolice a privit trecerile la biserica noastră ca mișcare periculoasă din punct de vedere al ideii de stat maghiar, și astfel, în scopul împedecării trecerilor, au folosit toate mijloacele, au interzis convenirile, încât nici măcar doi cu doi n'a fost permis să se întâlnească.

Trecerile trebuind făcute înaintea marilor erau privite de conglomerații, de adunări nepermise, cari formau tot atâtea cenzuri de pedepse de câte 50 coroane, ori intermnițare.

Dela o vreme organele administrative săturându-se de atâtea pedepse în bani și întemnițări, au esclamat „ezeknek igazán számár türelmük van!“ Astăzi lucrurile într'atâta s'au liniștit, încât numai pun nicio piedecă, pe semne s'au convins că suspiciunile lor au fost netemeinice.

Încetând persecuțiunile, cea mai ferbinte dorință a oamenilor a fost să aibă preot. Numai Dumnezeu știe câte drumuri au făcut pe la cei mai mari, unde lucru firesc, — li s'a pus întrebarea, că pot presta atâtea venit, cât se recere pentru subsistența unui preot? La această întrebare s'a dat răspunsul de sine, și anume, anul trecut a funcționat în Dragomirești un preot bătrân, pensionat acum, care în curs de un an a adunat preste două mii coroane.

Înainte de asta cu două săptămâni doi parohieni au oferit ca porțiune canonică câte un pământ de veoi, — o roada de cucuruz ce va produce estimp cu tot. Un altul a oferit oasă parohială. Auzind acestea un „catolic“ care din întâmplare era între cei de față, a promis o mie de coroane pe sama bisericii ortodoxe, pe cari le va pune la dispoziție episcopiei parohiale în ziua în care se va încredința, că s'a dat concesiune de a se zidi biserică ortodoxă în Dragomirești.

Acest popor aplecat spre tot lucrul bun, și cu simțăminte necorupte de egoismul veacului de azi, — când va avea preot în loc, va dăruia pământuri pentru porțiunea canonică, cari vor fi îndestulătoare chiar și pentru o parohie de clasa primă.

În era aceasta materialistă, când multe de toate se fac numai din calcul, speculă egoistă, — ofertele unor asemenea oameni sinceri dovedesc religiozitate de vechi creștini, ale căror inimi veacul de azi încă nu le-a corupt.

Maramureșii din vechime au peregrinat la mănăstirea dela Suceava în Bucovina, astăzi știind că noi ortodocșii ardeleni suntem de o credință cu cei din Suceava aleargă la noi. Numai așa se

poate explica, cum de un preot pensionat de ai noștri, deși slăbit de bătrânețe, — aici în Dragomirești în un singur an a adunat preste 2000 coroane.

Viața maramureșianului e strâns legată de persoana preotului. Chiar și maramureșianul cel mai sărac, care trăiește esolusiv din munca mânilor, când merge la „buchin“ adică la lucru de pădure, plătește o sfântă slujbă ca să-i ajute Dumnezeu la lucru și să-l apere de rău. Când se reîntoarce dela buchin plătește slujbă ca să se facă rugă de mulțumire, pentru că i-a ajutat Dumnezeu și l-a apărut de „prilegiu“. Când e bolnav, la preot aleargă mai întâiu, să-i facă o slujbă, să-i facă maslu, să-i cetească o dezlegare, sau cutare molitvă, și el fie ori cât de serac, pentru toate aceste plătește mănș și n'a steaptă rugămintă. Porunca etică a sufletului îl silește la aceasta, el e convins că slujba, rugăciunile, molitvele numai atunci sunt ale lui, dacă le plătește. Cei cu dare de mână de regulă își plătesc câte un serindariu.

Dar apoi „cinsturile“, vara, earna!

Între astfel de poporeni, preotul e ca și o mamă încunjurată de fiii săi, care de care să o cinstească, să o onoreze. Între astfel de creștini evlavioși devii asemenea lor, evlavios, desinteresat, marnimos, milostiv, încât la amvon nu-ți mai trebuie carte, căci ai în inimă material de predică. Te adâncești în studiarea fierei lor, a caracterului lor, și sfi că vechia omenie românească aici încă nu s'a stâns, și atunci altă lume ți se deschide, cea patriarhală din bătrâni, care te face atât de liniștit, atât de îndestulit, încât nu dorești zgomotul orașelor și al satelor mari dela țeară, molipsit de corupțiuni moderne.

Preoții tineri, sau clericii cari iubesc oetania sfântă și le-ar plăcea să fie în continuu ocupați cu funcțiuni preoțești, decidă se deci și ceasă această parohie prin o petițiune adresată Ven. Consistor.

Probeze numai un an și sunt sigur că îi va conveni, și însuși va insista să fie ales definitiv.

Carpatin.

Discurs ocașional

rostit din prilejul încheierii anului școlar la seminarul „Andreian“

de

prof. A. Bratu.

Excelența Voastră! Onorat public! Onorat corp profesoral! Iubită tinerime școlară!

Soarele — aflându-se în pragul asfințitului cu priviri însângerate — ca un ochiu scăldat în lacrimi — își ia rămas bun și se desparte de plaiurile, pe cari le-a luminat și încălzit în cursul zilei cu razele binefăcătoare.

Asemenea și noi — profesorii seminarului „Andreian“ — aflându-ne la sfârșitul anului școlar, cu inima înduioșată privim la voi iubii elevi — pentru că trebuie să ne despărțim de voi, de aceia cu cari am petrecut un an de împreună viață sufletească, luminându-vă și încălzindu-vă cu tot ce sufletul nostru are mai cald și mai luminos în conținutul său.

Este un vechiu și bun obicei la institutul nostru, că și acest prilej se folosește pentru a se da unele povești călăuzitoare și a se fixa unele puncte de sprijin în lupta pentru viață, în ale cărei valori

FOIȘOARĂ.

Activitatea literară a Metropolitului Andrei b. de Șaguna.

(Urmare.)

de Gh. Tulbure.

Tomul întâiu al istoriei lui Șaguna cuprinde dezvoltarea bisericii pe scurt dela începutul ei până în veacul al XIV-lea și anume:

1. Istoria bisericii iudaice cu deosebită privire la spiritul teocratic susținut de proroci și depus în testamentul vechiu.

2. Istoria bisericii creștine universale începând dela nașterea Mântuitorului Cristos; dezvoltarea internă și externă a bisericii, așazămintele, organizațiunea cultul dumnezeesc și literatura bisericii la toate neamurile, cari au primit evanghelia lui Cristos. Materialul e tratat după veacuri formând fiecare veac un capitol separat, și e împărțit în XVI capete, iar fiecare cap în mai multe „tăieri“, după natura obiectului, de care se ocupă. Preste tot, în fiecare „cap“ se întâlnesc următoarele „tăieri“, în aceeași ordine:

Tăierea I: Starea esternă a bisericii. T. II. Evenimentele și reformele mai însemnate. T. III. Dezvoltarea spirituală, literară și culturală. T. IV. Cultul divin, forme și obiceiuri religioase. T. V. Ierarhia. Fete bisericești mai distinse. T. VI. Eresurile.

Tomul al II-lea cuprinde istoria bisericii răsăritene, în special al celei românești din Ardeal și Țara ungurească, începând cu veacul al XV-lea.

În trăsături de tot generale se înfățișează starea bisericii de răsărit după luarea Constantinopolului prin Turci și greutățile, care s'au pus în calea dezvoltării sale. Se povestește apoi despre introducerea creștinătății la poporul rusec și rutean. Lățirea reformațiunii lui Luther în biserica apuseană alcătuiește un tratat de sine stătător. Starea bisericii din Grecia încheie capitolul I din tomul acesta.

Capitolul următor îl alcătuiește aproape exclusiv istoria bisericii române răsăritene din Ardeal dela încreștinarea românilor până pela anul 1850. În legătură cu aceasta se ocupă mai pe scurt și de biserica din Cumania, Biharia, Bănat și Bucovina, apoi de cea din principatele românești și sfârșește cu istoricul bisericii sârbești și dalmatine.

Câtă vreme în tomul I-ii materialul istoric e tratat după veacuri, în tomul al II-lea acest metod e părăsit și înlocuit cu tratate singuratic, de sine stătătoare.

Tratatele acestea sunt, reclamate de însași natura obiectului și au avantajul, că promovează limpezimea și corectitatea recerută în espunerea evenimentelor istorice.

Fără a avea pretențiunea să încercăm aici o critică minuțioasă a istoriei lui Șaguna — câtă vreme aproape întreaga lui operă literară, izvorâtă și alcătuită în graba necesității nu se poate supune unei critici științifice — vom spune totuși câteva cuvinte de aprețiere asupra acestui op

al său și în special asupra părții a doua, care cuprinde istoria, plină de jale și amar, a bisericii noastre ortodoxe din Ardeal și Țara-ungurească. Și aici trebuie să remarcăm înainte de toate, că în lipsa totală de alte scrieri în domeniul acesta, tratatului lui Șaguna, de care ne ocupăm, are însemnătatea și vrednicia, că, pe lângă istoria bisericească a lui Petru Maior, a fost singura încercare sistematică a evenimentelor mai marcanțe din trecutul bisericii noastre și singurul manual, care s'a folosit în instrucțiunea noastră teologică și secundară până bine de curând. Chiar manualele, cari s'au scris mai târziu, după Șaguna, cum este al Părintelui Arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu,¹⁾ tot pe temeiul și după sistemul lui Șaguna s'a alcătuit.

Ce e drept astăzi, după cercetări și studii amănunțite în domeniul istoriografiei bisericești, multe din teoriile și argumentele istorice ale lui Șaguna, privitoare la trecutul și organizațiunea bisericii ortodoxe, sunt controversate și unele chiar răsturnate cu desăvârșire. Dar, față de acestea, trebuie să luăm în conșiderare atât starea cea înapoiată, în care se găsea istoria noastră bisericească pe vremea lui Șaguna cât și izvoarele insuficiente, de cari s'a putut sluji învâțatul arhieru la scrierea istoriei sale. Căci, în general Șaguna nu face pomenire de izvoarele, cari le-a întrebuințat la compunerea acestui manual.

(Va urma).

¹⁾ Manual de istorie bisericească II. Sibiu, 1898.

viforoase veți intra azi-mâine, ca ostași tineri cu puține experiențe.

Privită în realitatea ei — lupta pentru viață este o luptă indeosebi economică; aceasta tinde la exploatarea bogățiilor naturale, la dobândirea mijloacelor materiale absolut necesare pentru existență.

Ea pornește din cel mai covârșitor instinct al ființei omenești, din instinctul conservării proprii și a neamului din care facem parte, și deci suntem necesități a ne lua partea din ea unul fiecare — neîntrerupt — și în tot cursul vieții noastre.

În desfășurarea ei dealungul veacurilor — lupta economică a devenit din ce în ce mai intensă și a luat un caracter social din ce în ce mai pronunțat — având omul a se lupta nu numai împotriva puterilor elementare ale naturii, pe cari era greu să le supună cu puteri singurătice la îndeplinirea trebuințelor sale, ci și împotriva patimilor omenești, cari din ciocnirea și pentru apărarea intereselor vitale — porneau în vârtej năpraznic din ce în ce mai înverșunate.

Această luptă a crescut în intensitate din veac în veac și în proporție cu numărul oamenilor, cu sporirea și perfecționarea mijloacelor de exploatare și cu poftele omenești din ce în ce mai numeroase și mai nesațioase și a devenit azi cea mai crâncenă luptă, în cari popoarele nu se răboiesc cu sabia scilicet, cu arme zăngănitoare, ci cu o organizație economică bine întemeiată, cu știința de a exploata în măsură tot mai mare bogățiile naturii și slăbiciunile altor popoare înapoate în această direcție.

Lupta economică astăzi nu se mai dă ca odinioară între vecin și vecin, ci între uriașe tabere economice, între înșirări de tot felul, între trusturi și carteluri și alte organizații social-economice din ce în ce mai estinse și mai puternice, și în această învălmășeală de interese naturale „poporul care n'a putut cuceri și păstra bogăția, se duce de răpă, ajunge o ceață de robi desprețuită și strivită prin munca grea și nerăsplătită”. (N. Iorga).

Bunăstarea materială, de care e legată încă și bunăstarea morală și deci fericirea omenească, astăzi se cucerește prin întovășirea forțelor, prin o muncă cu puteri unite, prin o cooperare în toate funcțiunile economice: în producție, în distribuție, circulație și consumație.

Aceste sunt faptele vieții reale în zilele noastre pe terenul economic, aceste sunt valorile în cari se sbat popoarele; de faptele acestea trebuie să ne dăm seama și noi și în fața lor trebuie să primim și să observăm ceace de de împlinit la noi pentru o îmbunătățire a soartei țaranului român, de care este legată soarta noastră a tuturor.

Și avem multe de împlinit, căci poziția noastră în acest punct a rămas neîntărită.

Infățișarea sărăcăcioasă a țăranului, vitișoarele din brazdă cu coastele înșirate de le poți număra, figura uscățivă, stoarsă de trudă a țaranului român, încovoiat pe oarele plugului, insuficiența mijloacelor necesare pentru apărarea și susținerea școalelor noastre confesionale — a celui mai puternic organ de viață în corpul unei națiuni, sunt tot etățile icoane mohorâte despre sărăcia materială a satei noastre, icoane încadrate în negru, înaintea cărora stăm de mulțori cu inima îndurerată, ca o mamă la patul de suferință a odorului său, icoane cari pun pe gânduri orice suflet simțitor și îngrijorat de soarta neamului său.

În această situație cel slab esclamă: „flere possum, sed juvare non”. Noi vom lăsa tânguiriile la o parte, pe seama celor timizi și desnădăjduți și ne vom arunca în valorile luptei cu toată tăria brațelor tinere și cu toată energia sufletului oțelit de credința creștinească, de nădejdea în un viitor mai bun, pe care trebuie să-l cucerim prin vrednicia noastră.

Mai întâiu de toate trebuie să cercetăm și să aflăm, cari sunt pedecile în calea progresului economic la poporul nostru, acelea pedeci să le delăturăm și apoi să încetăm mijloacele de apărare și de cucerire pe acest teren.

Ajunși într'un sat românesc mai ales în toată lucrului de câmp, veți rămâne uimiți în fața muncii istovitoare ce o desfășură plugarul român, în bătaia sufletelor ascuțite ale soarelui de vară. E harnic din seamă afară acest popor, dar ce folos, câtă vreme nu e stăpân pe rodul muncii sale, poate el tot munci de cum se mijeste de ziua și până în noaptea, și poate aduna la curtea sa ori cât de multă roadă cu care Dumnezeu i-a binecuvântat ogoarele, dacă ael rod e merit pentru guri nesățurate, dacă ael rod este silit a-l vinde fără preț, și dacă peste tot nu-și poate și nu-și știe valorisa produsele moșioarei sale.

(Va urma).

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocare.

Comitetul despărțământului Aiud-Teuș al „Asociațiunii” pentru literatura română și cultura poporului român invită pre membrii și pre toți ceice să interesează de literatura și cultura poporului român, la adunarea generală cercuală ce să va ținea în 8 August stil nou 1909 la 3 oare post meridiane în școala greco-catolică din *Cacova*, pre lângă următorul

Program:

1. Deschiderea ședinței.
2. Raport despre activitatea despărțământului pe anul de gestiune expirat.
3. Raportul casarului pe anul expirat și preliminarul de buget pentru anul venitoriu.
4. Exmiterea unei comisii pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor.
5. Pertractarea ofertului Dlui Dr. G. Șimon prin care își susține premiul de 100 cor. pentru lucrarea literară circumscrisă în p. 10 al protocolului adunării generale din anul trecut, și pentru anul venitoriu.
6. Disertațiuni ori prelegeri practice, ce sunt a se insinua mai de timpuriu presiului.
7. Propuneri. Verificarea protocolului. Închiderea ședinței.

Aiud, 8 Iulie 1909.

Ioan Maior
dir. desp.

Corneliu Crișian
actuar.

Convocare.

P. T. membrii Reuniunii de înmormântare din Săliște se convoacă la a

VI. Adunare generală ordinară conform §. 19 din statutele reuniunii pe Duminecă, în 12/25 Iulie a. c. la orele 3 p. m. în sala festivă a școlii rom. din Săliște pe lângă următorul

Program:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul general al direcțiunii.
3. Raportul consiliului de inspecțiune.
4. Stabilirea bilanțului cu 31 Decembrie 1908.
5. Alegerea a 3 membri în direcțiune conform paragr. 20 din statute.
6. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghere conform paragr. 24 din statute.

Din ședința direcțiunii Reuniunii de înmormântare ținută la 6/19 Iulie 1909.

Direcțiunea.

NOTĂȚI.

Adunare învățătoarească. Adunarea generală ordinară a reuniunii învățătorilor dela școalele populare confesionale gr. ort. române din protopresbiteratele Timișoara, Belint, Comloșul mare și Lipova, se ține Sâmbătă și Duminecă, 18/19 Iulie v. în biserica română gr. ort. din opidul Lipova.

Misiune otomană la Sinaia. În zilele acestea a sosit din Constantinople la București și de aici la Sinaia, membrii misiunii otomane, care avea să notifice regelui Carol suirea pe tron a sultanului Mahomed V. Misiunea otomană întovășită de ministrul Turciei și de membrii legațiunii otomane a fost primită în audiență solemnă la Sinaia, unde după primirea la care a fost de față și președintele consiliului de ministri, membrii misiunii au fost oaspeții Maiestăților Lor în Castelul Peleş. Duminecă înainte de ameezi misiunea otomană a părăsit capitala cu un tren special, plecând la Constanța să vadă lucrările portului, iar la Cernavoda a vizitat podul peste Dunăre. Din Constanța misiunea a plecat pe vaporul „Principesa Maria” la Constantinople.

D'ale legii școlare. Comisiunea administrativă a comitatului Târnava-mare, la propunerea inspectorului școlar, a admis să fie admoniate prin mijlocirea ministrului 38 de școli românești, pentru motiv că nu corespund legii școlare.

Hymen. Cornelia Dancășiu și Ioan Crăciun își vor serba cununia Duminecă în 12/25 Iulie a. c. în biserica gr. ort. din Râșinari. În loc de anunțuri dăruiesc 20 coroane pentru înființarea unui fond pentru repararea bisericii gr. ort. din Spring.

Dela aromâni. Se vestește, că aromânii vor ținea în Bitolia un mare congres aromânesc în ziua de 10 Iulie v., care coincide cu ziua proclamării constituției în Turcia. Vor participa la congres reprezentanții tuturor comunităților aromâne. Congresul va fi cea dintâi manifestare colectivă a poporului macedo-român, care nu vrea să rămână îndărătul altor naționalități.

Coloanele fatale... Cam jalnică și proastă istorie: de astădată nenorocitele două coloane, puse alături, privesc lucrarea unui academician, vestit la noi prin discursul de recepțiune rostit în primăvară la Academie. Vorba e de dl Duiliu Zamfirescu, diplomatul dela Roma și autorul de romane și poezii. Dl Zamfirescu a publicat pe la 1884 un roman „În fața vieții”, care deși este o lucrare foarte mediocră, are câteva puține părți mai de valoare, însă din nefericire — plagiate. Pe pagina a doua din „Țara Noastră”, nr 27 se tipăresc în 2 coloane pasagiile cu pricina. Volumul de unde s'a făcut plagiatul este: A Schopenhauer, Pensées et fragments, traduse de L. Bourdeau, Paris 1880, și anume din prefața scrisă de Bourdeau la traducerea franceză a lui Schopenhauer. Îndrăzneala discursului noului nemuritor va să zică are o explicație.

† Don Carlos de Bourbon, pretendentul la tronul Spaniei a decedat în 18 Iulie n. în Varese.

Cutremur de pământ. În Grecia, ținutul Elis, de câteva zile se întâmplă cutremur de pământ în fiecare zi. Sunt comune în cari toate casele sunt dărâmate. Numărul morților ar fi 300, iar al răniților cu mult mai mare.

Inveninare rară. O tină femeie din Copenhaga a căzut jertfa unei inveninări neobișnuite. Își cumpărase de câteva zile un vâl albastru, și cu prilejul unei excursiuni a fost suprinsă de o ploaie vehementă. Vâlul umezit de stropi a venit în atingere cu ochii și cu gura femeii. Sosisind acașă a simțit dureri în fața înțregă, care începuse a se umfla, iar ochii i se inflamaseră. Medicul a constatat o primejdioasă inveninare, produsă de materie, cu care a fost colorat vâlul, și care în urma ploii s'a dizolvat. Femeia, în câteva zile și-a pierdut vederea, iar după aceea a încetat din viață în mari chinuri.

Moarte tragică. Directorul de bancă din Budapesta, Tarczai Pál, aflându-se în vila sa din Vaț a voit sara să așeze pe pârte un tablou mai mare, în care scop s'a suit pe o scară, dar când a fost pe la mijlocul scării a căzut leșinat la pământ și a murit, lovit de apoplexie.

„Lumina vecinică”. Deasupra siriului lui Mohamed din moșea turcească din Mecca se află o stea mare și de mare preț, care lumina într'una. Steaua aceasta, numită și steaua orientului, compusă din aur, argint și petri scumpe, a fost adusă acum de curând la Constantinopol, din cauză că era temere, că dela înălțimile la cari se află cade și zdrobește siriul lui Mohamed. Va fi reparată și așezată în altă moșea din Constantinopol, iar pentru cea din Mecca se va face o altă „lumină vecinică”, spre a lumina siriul lui Mohamed.

La fondul Episcopul Nicolae Popa pentru masa învățăcelilor meseriași au mai dăruit: Dandea, cleric, 20 bani; Valer Pop, învățăcel oritor, 50 bani; Dr. Antoniu Bogdan, cand. de adv. 40 bani; Pompiliu Morușea, par. (Șeica mare) 20 bani; Victor Păcelă, prof. 40 bani; Eugen Tordășianu, 10 bani; Victor Mureșian par. (Iad) soția sa Emilia n. Pahone și fetițele lor Letiția și Leontina, 40 bani.

„Am să-i urmez”. Fata unui industriș din Sosevie avea să se mărite. Cu opt zile înainte de nuntă primește însă trista veste că mirele ei a murit. Cu cuvintele „am să-i urmez” a înghițit fata o bună doză de otrăvă și în 10 minute a fost moartă. Când a văzut tatăl ei că e moartă, a căpătat un atac de apoplexie și a căzut mort și el la pământ.

Jubileul Romei. În anul 1911 se sărbbează jubileul de 50 de ani, de când Roma a fost proclamată capitala Italiei. Președintele comitetului pentru sărbările jubileare, contele de San Martino a spus regelui programa sărbărilor. Cele mai multe state au declarat, că vor lua parte atât din Europa, cât și de peste ocean; astfel sărbările vor avea un caracter universal.

În Lipsca se va termina în curând clădirea unui crematoriu. Arderea cadavrelor se va face cu ajutorul aerului fierbinte și durează cam o oră și jumătate. În hala urnelor este loc pentru 5 mii de urne. Germania mai are crematorii, în Gotha și Chemnitz.

Congres pentru navigațiunea aeriană. Din inițiativa guvernului francez se crede, că se va ținea în anul acesta un congres internațional pentru reglementarea navigațiunii aeriene. Motivul congresului e faptul că baloanele germane căzute în Franța au trebuit să plătească vamă. Guvernul francez a pregătit un proiect analog navigațiunii internaționale pe apă.

Recolta de grâu a României este abundentă. Agricultorii înregistrează un rezultat, la care nu s'au așteptat. Orzurile și ovăsurile sunt bune, iar cucuruzul promite o recoltă excelentă. Anul agricol va fi prin urmare unul dintre cei mai roditori ai României.

Nefericire. În Neapole s'a prăbușit o casă mare cu trei caturi. S'a nefericit familia unui cismar care locuia în parter. Cismarul, soția și doi copii au fost scoși morți de sub ruine, iar o fată grav rănită.

Câinii în armată. Pentru diferite servicii se folosesc aceste inteligente animale și în armata italiană. Câinii sunt puși la paza depozitelor de munițiuni și arme, prin lătratul lor dau știre de câte ori se apropie un străin. Știu să ducă știri la posturi și se pricep de minune să ocolească pe dușman. La o patrulă de 8 oameni sunt și 3 câini, foarte bine instruiți. Intocmai ca și funcționarii, își au și câinii orele lor de serviciu, iar pentru ore suplimentare primesc resplată câteva bucațele de zahăr.

Cărți și reviste.

Anuarul XII al școlii capitale ort. române de băieți și fete din Lugoj pe anul școlar 1908—9, întocmit de George Joandrea, ierodiacon și învățător. Cuprinde un discurs comemorativ rostit de inv. G. Joandrea în adunarea festivă a despărțământului învățătoresc din Lugoj, ținută cu ocazia jubileului de 100 de ani dela nașterea lui Șaguna. Din știrile școlare vedem că școala are, afară de directorul administrativ, 10 puteri didactice, instructori, învățători și învățătoare. Biblioteca, până acum cu total modestă, are abea două sute de cărți. În internatul de fete au fost adăpostite opt eleve. La școală s'au înscris 114 băieți în 5 clase, și 153 de fete în 6 clase și 1 curs complementar, cu total 267 copii.

Anuarul XLV al gimnaziului gr. ort. român din Brașov, al școlii reale și al școlilor centrale primare pe al 59-lea an școlar 1908/9 publicat de direcțiunea școlilor medii, — cuprinde vorbirea ținută de prof. A. Barseanu la serbarea școlară din 20 Dec. v. 1908 cu prilejul aniversării nașterii episcopului Ioan Popasu, unul din întemietorii școlilor centrale românești din Brașov. Personalul didactic se compune: a) La gimnaziu din un director, 11 profesori ordinari, 1 catehet și un profesor practicant. b) La școala reală din 5 profesori ord. și 1 catehet; c) Prof. de obiecte extra ord. și ajutători 5. La masa studenților, au fost primiți 60 de eleve, dintre care 35 gratuit, iar 25 cu plată de 9 cor. pe lună pentru un elev. Fondul acestei mese face peste 45 de mii de cor. Biblioteca centrală are aproape 12 mii de opuri. — La școala primară de băieți au fost un director și 5 învățători, la cea de fete un director, 6 învățători și 1 învățătoare. — La exam. de maturitate din anul școlar 1908/9 au trecut cu succes 50 de absolvenți și adică 9 cu „foarte bine” 16 cu „bine” și 25 „maturi”. Au fost înmatriculați la gimnaziu 379, la reale 88, la școala primară de băieți 313, la cea de fete 312.

Poșta redacției.

Dlui M. Chibelea, preot în M. B. Numerii ceruți din anul 1905 nu-i avem. Avem colecția tuturor numerilor din anul 1905, legată, dar nu țî-o putem trimite. Aici însă, în redacție, țî-o putem pune la dispoziție, fie Dtale fie unui încrezut, care ar putea să copieze din ea aceea de ce ai trebuință.

„Scrisoare către un învățător”. Partea polemică nu o putem publica din motive principiare. Partea didactică iarși e scisă de astădată cu prea puțină îngrijire. Indelețnicește-te, ca în puține cuvinte să spui mult, iar nu puțin în multe cuvinte. Asta e măestria scrisului în zilele de astăzi.

Nr. 405—909.

[224] 1—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea parohiei de clasa III-a Stăni, tractul Geoagiu conform ordinului consistorial Nr. 7552 Bis. din 1909, etc. să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh de clasa III-a sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a concura sunt poftiți ași așterne rugările de concurs instruite conform normelor din vigoare în timpul arătat mai sus subsemnatului oficiu protopresbiterial având a se prezenta în parohie cu știrea protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a să face cunoscut cu poporul credincios prin cuvântare sau celebrare la sf. liturgie.

Orăștie, 4 Iulie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Geoagiu.

Vasile Domșa,
protopresb. adm.

Nr. 353—1909

[223] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei Ripa-Rimetiului (clasa III-a) se exorie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Venitele, cu întregirea prescrișă dela stat, sunt cele însemnate în coala B.

Cererele de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu, în termenul sus indicat, în care timp concurenții, pe lângă observarea restricțiunii reglementare, sunt îndatorăți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a cânta și predica, respective celebra.

Alba-Iulia, 4 Iulie 1909.

Oficiul protopresbiterial al tractului Alba-Iulia în conțelegere cu comitetul parohiei.

Ioan Teculescu,
protopresbiter.

Szebenvármegye alispánjától.

7378/909. II.

[221] 1—1

Versenyfárgyalási hirdetés.

A szelindek-mundrai tn. közuton levő 3 sz. hid építésére vonatkozó és a vármegyei közigazgatási bizottság által 1909. július hó 8-án 1685/909 sz. a 3983 K 31 f költséggel engedélyezett munkálatok biztosítása céljából 1909 évi augusztus hó 3-ik napján d. e. 11 órakor Szebenvármegye alispáni hivatalból a vármegyeház kis üléstermében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalási hirdeték ki és felhívom a versenytárgyalókat, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására bepecsételt-Szebenvármegye alispánjához címezve-fentebb kitett nap d. e. 10 órájáig annyival inkább adják be, mivel a későbbben érkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni. Csak a szabályszerűen kálított és peosétel lezárt sőtetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előirt az engedélyezett költség 5%-ának megfelelő bónatpénz a nagyszzebeni m. kir. adóhivatalnál történt letételéről szóló nyugta csatolandó.

A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képvisői jelen lehetnek és az ajánlattevők ajánlataikkal még 30 napig kötelezettségben maradnak.

Azon ajánlattevők kik Szebenvármegyével eddig üzleti összekötetésben nem állatokat, tartoznak megbízhatóságukat a brassói kereskedelmi és iparkamara által kiállított bizonyítvánnyal igazolni.

A fentebb kijelölt, munkálatokra vonatkozó tervek és összes iratok a nagyszzebeni m. kir. államépítészeti hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Nagyszzeben, 1909 évi július hó 17. én.

Reisenberger
alispán.

Aviz.

Un tinăr român cu praxă, află aplicare imediată în cancelaria subscrisului notar, pe lângă salar lunar 30 cor și întreținere afară de haine de pat și spălat.

După diligență și ceva venite laterali.

Cornățel, la 9 Iulie 1909.

Nicolae Bunesu,
not. cerc.

(210) 3—3

Nr. 405/909.

(225) 1—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea parohiei de clasa III-a Feredeu tractul Geoagiu conform ordinului consistorial Nr. 7552 Bis. din 1909 etc. să scrie din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh de clasa III-a sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a concura sunt poftiți ași așterne rugările de concurs instruite conform normelor din vigoare, în timpul arătat mai sus subsemnatului oficiu protopresbiterial având a se prezenta în parohie cu știrea protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a să face cunoscut cu poporul credincios prin cuvântare sau celebrare la sfânta liturgie.

Orăștie, 4 Iulie 1909.

Oficiul protopresbiterial român gr. or. al tractului Geoagiu.

Vasile Domșa,
adm. prot.

Nr. 405—1909

[226] 1—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea parohiei de clasa a III-a Almașul-de-mijloc, tractul Geoagiu, conform ordinului consistorial Nrul 7552 Bis. 1909 etc., să scrie din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh cl. III-a sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a concura sunt poftiți ași așterne rugările de concurs instruite conform normelor din vigoare în timpul arătat mai sus subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a se prezenta în parohie cu știrea protopresbiterului în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a să face cunoscut cu poporul credincios prin cuvântare sau celebrare la sfânta liturgie.

Orăștie, la 4 Iulie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al tractului Geoagiu.

Vasile Domșa,
protopresb. adm.

Nr. 405—909

[227] 1—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea parohiei de clasa III-a Almașul-mare-joseni, tractul Geoagiu conform ordinului consistorial Nr. 7552 Bis. din 1909 etc., să scrie de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh de cl. III-a sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a concura sunt poftiți ași așterne rugările de concurs instruite conform normelor din vigoare în timpul arătat mai sus subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a se prezenta în parohie cu știrea protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a să face cunoscut cu poporul credincios prin cuvântare, sau celebrare la sf. liturgie.

Orăștie, la 4 Iulie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Geoagiu.

Vasile Domșa
protopresb. adm.

Nr. 523—1909

[212] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de cl. II-a Sărata, tractul gr. or. al Avrigului, pe baza rezoluțiunii Preaven. consistor arhidiecezan din 23 Ianuarie 1907 Nr. 567 Bis., ptin aceasta să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fașionate la coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să și subștearnă cererile concursuali instruite conform normelor din vigoare la subsemnatului oficiu protopresbiterial gr. or. al Avrigului în Avrig, (posta Avrig, Felek, Szebenvármegye) până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta eventual a celebra și cuvânta și a face cunostință cu poporul și poziția comunei.

Avrig, la 17 Iunie 1909.

Oficiul protopresbiterial român gr.-or. al tractului Avrig în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Ioan Cădea,
protopop.

Nr. 405/909.

[228] 1—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea parohiei de clasa a III-a Mermezeu-Văleni tractul Geoagiu, conform ordinului consistorial nr. 7550 Bis. din 1909 etc. se exorie din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh de clasa a III-a sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a concura sunt poftiți ași așterne rugările de concurs instruite conform normelor din vigoare în timpul arătat mai sus subsemnatului oficiu protopresbiterial având a se prezenta în parohie cu știrea protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a să face cunoscut cu poporul credincios prin cuvântare sau celebrare la sf. liturgie.

Orăștie, 4 Iulie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Geoagiu.

Vasile Domșa
prot., admin.

[219] 2—3

Publicațiune.

Pentru liferarea de:

1. Pâne de grâu curat.
2. Franzeele făcute din făină de grâu curat cu lapte.
3. Făină de grâu curat Nr. 2 și 3.
4. Carne de vită.
5. Carne de vițel.
6. Carne de porc, și
7. Unsoare de porc, toate de prima calitate pentru alimentarea alor 220—250 elevi dela seminarul teologic-pedagogic gr.-or. român „Andreian” din Sibiu în anul școlar 1909—10.

Doritorii de a reflecta la careva din aceste poziții să și înainteze ofertele în scris, provăzute cu timbru de 1 cor., în persoană la subscrisul până în 1/14 August a. c. inclusive, unde vor afla mai de aproape și condițiile speciale pentru încheierea contractului, cum și eventuale alte informațiuni.

Ofertele întrate după termen nu se vor lua în considerare.

Tot în acest termen se pot înainta în scris oferte pentru resturile de mâncare dela mese și culină.

Sibiu, 1 Iulie n. 1909.

I. Belență,
econom semin.

Nr. 316—1909

[217] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II-a Tălmăcel, protopresbiteratul Sibiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea congruei dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu în termenul deschis și se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică pentru a cânta, predica și eventual a celebra.

Sibiu, în 28 Maiu 1909.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al tractului Sibiu în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Dr. Ioan Stroia,
protopresbiter.

Nr. 257—1909

[215] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Valcelele reie, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru congruă.

Concurenții vor înainta cererile instruite conform prescrișelor legii, subsemnatului oficiu în termenul anunțat. În acest timp conform dispozițiilor regulamentare se pot prezenta în parohie pentru a cânta în biserică, respective a celebra și cuvânta.

Hațeg, în 15/28 Iunie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Hațeg în conțelegere cu comit. parohial.

Dr. Cornel Popescu,
protopresbiter.

Nr. 270—1909

[214] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Măceu, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru congruă.

Concurenții vor înainta cererile, instruite conform prescrișelor legii, subsemnatului oficiu în termenul anunțat. În acest timp conform dispozițiilor regulamentare se pot prezenta în parohie pentru a cânta în biserică, respective a celebra și cuvânta.

Hațeg, în 24 Iunie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Hațeg în conțelegere cu comit. parohial.

Dr. Cornel Popescu,
protopresbiter.

Nr. 379/909.

[213] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a Richisdorf, protopresbiteratul Mediașului, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, să și înainteze cererile concursuale subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul susindicat, instruite cu testimoniu de 8 cl. gimn., absolutor teologic și atestat de calificățiune preoțească, având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare și în biserică pentru a cânta, respective a celebra și predica.

Totodată se deobligă cel ales de paroh a contribui la fondul protopresbiterial pentru casa tractuală conform concluzelor cari sunt în vigoare.

Mediaș, la 19 Iunie 1909.

Oficiul protopresbiterial ortodox român al tractului Mediaș în conțelegere cu respectivul comitet parohial.

Romul Mireea,
protopop.

Anunț.

Se caută doi învățăcei din familie bună, cari posed limba română și maghiară, precum cel puțin două clase gimnaziale sau reale, pentru prăvălia mea de coloniale și mixtă în Zlagna, comit. Albei-inferioare.

Traian Baic,
comerciant.

(222) 1—2

Săpun de lapte de lilie Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele
și contra petelor de soare.

Se capătă pretutindeni!

[38] 21—40